

Moció per la supressió de la denominació franquista de “Plaça d'Espanya”

Exposició de motius:

El règim franquista fou una dictadura instaurada després d'una rebel·lió militar i tres anys de guerra d'extermini. Entre les seves múltiples esferes repressives, el franquisme — juntament amb la resta de règims totalitaris europeus del segle XX— va ser un gran expert en adequar i utilitzar els espais públics i simbòlics, sotmetent-los als interessos de la dictadura i com a expressió del poder davant de la societat. Els carrers i places d'un poble, els llocs d'interrelació entre els veïns, són espais de memòria compartida d'una comunitat. Apropiant-se'ls, la dictadura pretenia construir una nova memòria col·lectiva hemiplègica i unilateral, d'exaltació d'un bàndol i condemna a l'oblit i l'ostracisme públic de l'altre. La col·laboració subordinada dels ajuntaments serà cabdal en aquest sentit. La creació d'una nova tradició franquista va afectar el conjunt de l'espai públic, des de l'onomàstica als antropònims, passant per monuments, plaques, làpides, calendaris commemoratius i festius o el propi nomenclàtor dels carrers. Una decidida acció destructiva de la simbologia republicana, que serà reemplaçada per l'erecció de nous monuments i signes d'exaltació de la dictadura. Amb la mort del dictador, però, no s'abordà obertament una anàlisi crític del passat.

La Transició fou també un “pacte del silenci”, un procés d'amnèsia col·lectiva i de desmemòria induïda, disfuncional per al posterior aprofundiment de les llibertats democràtiques. L'any 2014, Pablo de Greiff, Relator Especial de l'Organització de les Nacions Unides sobre la promoció de la veritat, la justícia, la reparació i les garanties de no repetició¹, va emetre un demolidor informe quant a les mesures adoptades pels successius governs espanyols davant les violacions dels drets humans comeses durant la dictadura. Entre altres, l'informe destaca la pervivència de nombrosa simbologia franquista en carrers, edificis, plaques commemoratives i insígnies, i recorda l'obligació legal de les autoritats de retirar-la. En la mesura que és el present el que crea els instruments de commemoració, escull figures i dates, ignora o multiplica esdeveniments, hem de preguntar-nos per la llarga permanència de la simbologia franquista en tants pobles i ciutats gairebé quatre dècades després de la desaparició física del dictador. Ens cal, per imperatiu cívic, abordar la remoció d'aquells símbols franquistes que encara perduren en les nostres vil·les i ciutats. Una cultura democràtica no pot basar-se en l'amnèsia. La memòria col·lectiva del passat immediat ha d'ésser cuidada pels poders públics com a factor de convivència col·lectiva, i aquesta no es pot basar en el buit o en una letargia condescendent respecte de la dictadura.

A Sencelles

En aquest nou context, en els últims anys han sigut molts els pobles i ciutats que han retirat simbologia de la Dictadura i modificat els noms de carrers i places amb reminiscències franquistes, iniciant projectes de recuperació de la seva memòria històrica local, molts d'ells amb l'ajuda del Memorial Democràtic.

Per tant, volem aportar una part de l'Informe i Proposta de Nomenclàtor que el cronista oficial de la Vila de Sencelles, Sr. Jordi Llabrés i Sans, feta a petició dels regidors d'aquest ajuntament i entregada el 25 de març de 2015 quan exposa les seves raons per tal d'avaluar el canvi de denominació franquista de la plaça:

“Dins la mateixa línia recolzam la supressió del nom de *Plaça d'Espanya* per després posar-li el de *Plaça de la Vila*. En aquest sentit cal fer notar que el nom de *Plaça d'Espanya* mai ha calat en el sentiments dels sencellers, ans bé aquesta nomenclatura tan sols ha estat utilitzada purament en el camp administratiu. Per antonomàsia i per tots els sencellers aquest lloc ha estat i sempre serà la *Plaça de la Vila* o si voleu la *Plaça*. A tot això volem apuntar que la història del nom actual no gaudeix de gaire antiguitat i tampoc honora a totes les ideologies dels sencellers i sencelleres. Consta en els arxius que el canvi es va produir durant les festes de la Mare de Déu d'Agost de 1937 durant un acte d'exaltació patriòtica promogut pel *Movimiento Nacional* i durant el qual hi va intervenir Mossèn Nicolau Saggesse, capellà castrense, qui no tingué rues a la llengua per defensar la matança indiscriminada duta a terme pels falangistes ni per reclamar sense escrúpols que la gent amb afinitats d'esquerres acabessin “al paredón”. Clar que parlem d'uns moments prou distints als nostres, però creiem que la societat actual ha de ser defensora dels principis que promouen la pau, la concòrdia, la convivència i la germanor entre tots els ciutadans d'un mateix poble.

Sens dubte aquest canvi de nom dignificarà l'espai més comú dels sencellers, el que ha estat testimoni dels esdeveniments més importants del nostre poble i en el que hi trobam alguns dels edificis històrics més importants de Sencelles. Un lloc que, sens dubte, mereix qualsevol consideració i mostra d'efecte col·lectiu. Tant de bo que aquesta intervenció sigui l'inici d'una més que necessària recuperació d'aquest espai físic, de posada en valor dels seus elements més significatius i de tot el bellíssim conjunt.”

La construcció d'un país en llibertat és contradictori amb la conservació sense reserves de la nomenclatura i simbologia imposada pel règim franquista i amb el manteniment d'aquest fet dins la normalitat civil i l'acceptació institucional. Si bé durant la Transició es va optar per solucions de consens o bé discretes, el moment polític i social actual exigeix actuar amb normalitat i eliminar la imposició del record de l'opressió feixista. Un acte de dignitat i justícia per tots aquells que van perdre la vida lluitant per la llibertat i la justícia del nostre país.

Des de el Grup Municipal de **MÉS per Sencelles i Biniali** proposam al Ple de l'Ajuntament el següent

ACORD:

1. Canviar la denominació franquista de “Plaça d'Espanya” per “Plaça de la Vila”.

Joan Miquel Chacón i Nicolau

Portaveu municipal de MÉS per Sencelles i Biniali